

Bizkaia

Arrazola (Atxondo): usútoirtola.
Arrieta: *tórtola.
Bermeo: Basopalóma.
Berriz: tórtola.
Bolibar (Markina-Xemein): *usútoirtóla.
Busturia: tórtola.
Dima: tórtola, *usotfiki.
Elantxobe: úso, *usotfiki.
Elorrio: tórtola.
Errigoiti: Basótoirtola.
Gamiz-Fika: palomatjiker, *toirtóla.
Getxo: tórtola.
Gizaburuaga: usótoirtola.
Ibarruri (Muxika): usótoirtola.
Kortezubi: usótoirtola.
Larrabetzu: usótfiker.
Laukiz: palómatjikeř.
Leioa: *tórtola.
Lekeitio: usótoirtola.
Lemoa: tórtola.
Mañaria: tórtola.
M. Etxebarri: usótoirtóla.
Mendata: tšurútšuru, *toirtóla.
Mungia: *tórtola.
Ondarroa: usótoirtóla.
Orozko: tórtola.
Otxandio: usotfiki, toirtólatfiki.
Sondika: palómatjikeř, *tórtola.
U. Etxebarri: palómatfiki.
Zaratamo: tórtola, *usotfiki.
Zeanuri: usótoirtóla.
Zeberio: Basopalóma, *tórtola.
Zollo (Arrankudiaga): páloma tórtola, *usotfikⁱ.
Zornotza: palómatfiki.

Araba

Aramaio: tórtola.

Gipuzkoa

Aia: usó tórtól.
Amezketá: tórtolá.
Andoain: tórtól, tórtola.
Asteasu: tórtolá.
Ataun: *tórtolá.
Azkoitia: tórtolá.
Azpeitia: tórtolá.
Beasain: toirtóla.
Beizama: *tórtolá.
Bergara: tórtola, usótórtola.

Deba: tórtóla.
Donostia (Ibaeta): toirtóla.
Eibar: tórtola.
Elduain: tórtolá, **usáp^l*.
Elgoibar: toirtóla.
Errezil: tórtolá.
Ezkió-Itsaso: tórtóla.
Getaria: tórtola.
Hernani: toirtóla.
Hondarribia: toirtóla.
Ikaztegieta: tórtola, usó tfikie (mark.).
Lasarte: usótoirtóla.
Legazpi: usátoirtola.
Leintz Gatzaga: tórtola.
Mendaro: tórtolá.
Oiartzun: toirtóla.
Oñati: tórtola, *usóbalts.
Oñati (Araotz): tórtola.
Orexa: tórtola.
Orio: tórtola.
Pasaia: tórtolá.
Tolosa: tórtolá.
Urretxu: tórtolá.
Zegama: tórtolá.
Zestoa (Arroa): tórtól.

Nafarroako Foru Komunitatea

Alkots: toirtólušwá (mark.).
Aniz: toirtól.
Arbizu: tórtola, toirtóla.
Berete: pásakoušó, tórtolá.
Dorrao / Torrano: tórtól.
Erratzu: toirtól.
Etxalar: toirtól.
Etxaleku: toirtóla.
Etxarri (Larraun): Basátoirtól.
Eugi: toirtóla.
Ezkurra: toirtólá (mark.), toirtólá, toirtól.
Gaintza: tórtól.
Goizueta: toirtólá.
Jaurrieta: tórtola.
Leitza: toirtóla.
Lekaroz: toirtóla.
Luzaide / Valcarlos: toirtóla.
Mezkiritz (Ureta): úsoa (mark.), tórtola^v (mark.).
Oderitz: usotšotšól.
Sunbilla: toirtól.
Urdiain: tórtola, tórtolá (mark.).
Zugarramurdi: toirtól, toirtóla (mark.).

Lapurdi

Ahetze: toirtól.
Arrangoitze: toirtól.
Azkaine: toirtól.
Bardoze: toirtóla.
Beskoitze: túrtórela.
Donibane Lohizune: toirtól.
Hazparne: toirtól.
Hendaia: toirtól.
Itsasu: toirtóla.
Makea: toirtóla.
Mugerre: túrtóla.
Sara: toirtól.
Senpere: toirtóla.
Urketa: túrtóla.
Uztaritze: toirtóla.

Nafarroa Beherea

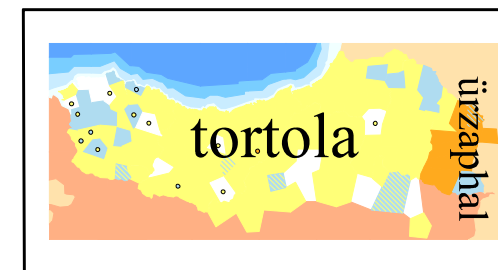
Aldude: usótoirtól.
Arboti-Zohota: túrtórela (mark.).
Armendaritze: toirtóla, toirtóla.
Arnegi: túrtóla.
Arrueta: túrtóla.
Baigorri: toirtól.
Bastida: túrtórela.
Behorlegi: túrtóla.
Bidarrai: *usótoirtól.
Ezterenzubi: túrtóla.
Gamarte: túrtóla.
Garrúze: úrsopuřt.
Irisarri: tórtól.
Izturitze: úrtótoirtól.
Jutsi: úrsottoirtól, toirtólak (mark.), úrsottoirtólak (mark.).
Landibarre: túrtóla.
Larزابale: toirtóla, urstótoirtóla.
Uharte Garazi: toirtól.

Zuberoa

Altzai: yřsáphal.
Altzurükü: yřsáphala (mark.), yřsáphala (mark.).
Barkoxe: yřsáphal.
Domintxaine: túrtóla, túrtóla, túrtórela.
Eskiula: yřsáphal, yřsoaphál.
Larraine: yřsáphal.
Montori: yřsáphal, yřsáphala (mark.).
Pagola: yřsootóirtóla (mark.), toirtól.
Santa Grazi: ařykét, *úřsoaphala.
Sohúta: úřsoaphal.

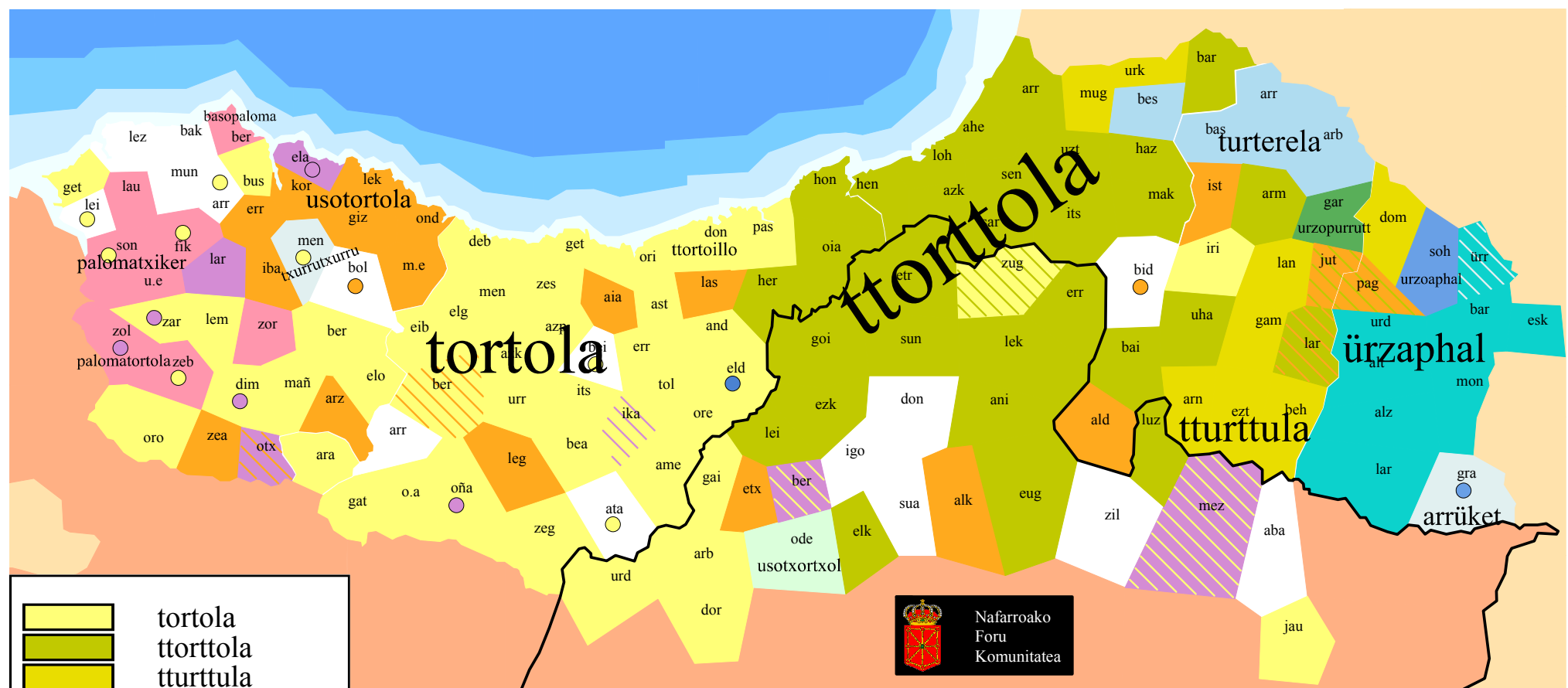
Urđinarbe: yřsáphal.

Ūrrústoi: yřsáphal, ařykét, yřsoaphála (mark.).

143. Mapa: tórtola / tourterelle des bois / turtle dove / (*Streptopelia turtur*)

GALDERA: 05190

	tortola
	ttortola
	tturttula
	urzaphal
	ürzaphal
	usapal
	urzopurrutt
	(-) uso (-)
	(-) tortola (-)
	turterela
	usotxortxol
	(-) paloma (-)
	bestelakoak

Mendata: lehenbiziko erantzuna zalantzakoa da.
Donibane Lohizune: neska ttortola esaera; eder eta goxo den neskatxa batez.
Suarbe: “ttortola” hitza jaso da, bai galdera honetan eta baita 05130 ‘codorniz / caille’ galderan ere.

- Galdera honetan agertu diren erantzunak konpara daitezke aurreko galderakoekin: 05180 ‘paloma torcaz / pigeon ramier’ (142. mapa).
 - **Bestelakoak:** txurrutxurru (Mendata), arrüket (Ürrüstoi, Santa Grazi).